

На основу члана 72. став 1. Статута Машинског факултета у Нишу (број 612-234-2/2018 од 24.04.2018. године, измене и допуне број 612-118-2/2019 од 01.02.2019. године и број: 612-132-2/2022 од 10. фебруара 2022. године), Наставно научно веће Машинског факултета у Нишу на седници одржаној 31. августа 2022. године доноси

ПРАВИЛНИК О СПРЕЧАВАЊУ И ЗАШТИТИ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА НА МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У НИШУ

I

Опште одредбе

Предмет Правилника

Члан 1

Овим Правилником уређују се појам сексуалног узнемиравања на Машинском факултету у Нишу (у даљем тексту: „**Факултет**“), забрана сексуалног узнемиравања и мере за његово спречавање, као и поступак заштите од сексуалног узнемиравања.

Сви појмови употребљени у овом правилнику у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Циљ и начела

Члан 2

Циљ овог правилника је снажење заштите равноправности, људског достојанства и личног интегритета чланова академске заједнице и лица која настоје да остваре неко своје право на Факултету, укључујући лица која су у поступку уписа на Факултет, лица чији је правни однос са Факултетом заснован на уговору, као и полазнике програма које организују Факултет.

Овим Правилником даје се посебан фокус на превенцију и забрану дискриминације, злостављања и сексуалног односно полног узнемиравања свих учесника у процесу образовања и рада на Факултету, односно охрабравања жртава да пријаве понашања која урожавају равноправност, достојанство и интегритет личности.

Овим Правилником изражава се суштинска посвећеност Факултет забрани дискриминације и било каквог облика злостављања и сексуалног узнемиравања.

Сваки поступак заштите од сексуалног узнемиравања, дискриминације и злостављања (у даљем тексту: „**поступак заштите**“) сматра се хитним.

Свако запослено или радно ангажовано лице на Факултету (у даљем тексту: „**запослени**“) и студенткиња или студент Факултета (у даљем тексту: „**студент**“) дужно је да поступа према другом запосленом или студенту поштујући његово лично достојанство и на начин којим се обезбеђује безбедно и здраво академско окружење и радна средина и развија колегијалност.

Факултет и учесници у поступку заштите дужни су да се руководе начелима поверљивости и заштите приватности.

Поступак заштите на Факултету спроводи се тако да не доведе до ретрауматизације (секундарне виктимизације) подносиоца пријаве, а нарочито тако да се током поступка заштите не организује заједнички разговор студента или запосленог који сматра да је изложен дискриминацији и злостављању са студентом или запосленим који се терети за овакво поступање.

Запослени и студенти који не поштују забрану понашања утврђену овим Правилником, чине повреду радне дисциплине и правила понашања на Факултету и основ је за утврђивање дисциплинске одговорности запосленог или студента, у складу са законом и општим актима Факултета.

С обзиром на то да наставници и сарадници на Факултету обављају посебну врсту посла који захтева висок степен професионалне и моралне одговорности, те да у односу на студенте наступају са позиције ауторитета, понашање супротно одредбама овог Правилника представља тешку повреду правила понашања и радне дисциплине.

Појам сексуалног узнемиравања

Члан 3

Сексуално узнемиравање је:

- 1) сваки нежељени вербални, невербални или физички акт сексуалне природе, који има за циљ или последицу повреду личног достојанства студента или запосленог (где нарочито спадају: нежељени позиви телефоном, порукама, електронском комуникацијом, путем друштвених мрежа и платформи, нежељени физички додири и непримерени гестови, физичко напаствовање и др.);
- 2) омаловажавање пола, рода или сексуалне оријентације;
- 3) навођење на прихватање понашања сексуалне природе уз обећавање награде, претњу или уцену;
- 4) упућивање опаски у вези са полом, родом или сексуалном оријентацијом а које су противне вољи другог лица, као и сексуално интониран говор тела;
- 5) упућивање предлога за интимизирање запосленом или студенту противно његовој вољи, као и ускраћивање права или претња наношењем штете части и угледу запосленом или студенту због неприхватања таквог предлога;
- 6) подстицање и навођење на понашање из т. 1-5 овог члана.

Радови и излагања запослених и студената који се односе на пол, род или сексуалну оријентацију, а којима се не врши повреда одредаба овог правилника, не сматрају се сексуалним узнемиравањем.

II

Забрана и спречавање сексуалног узнемиравања и дискриминације

Начело забране сексуалног узнемиравања и дискриминације

Члан 4

На Факултету је сексуално узнемиравање забрањено.

Забрана из става 1 овог члана односи се и на понашање запосленог или студента ван просторија Факултета или установе ако је у вези са радом или студирањем.

Уколико је запослени истовремено и студент, његова одговорност за сексуално узнемиравање утврђује се у зависности од тога у којем је статусу предузимао радње због којих је покренут поступак против њега.

На Факултету је забрањена сексистичка дискриминација, односно вербални и невербални акти којима се исказују или пропагирају полне предрасуде везане уз сексуалну оријентацију и које доводе до дискриминације по полу или сексуалној оријентацији.

Забрана злоупотребе права на заштиту од сексуалног узнемиравања.

Члан 5

Злоупотреба права на заштиту од сексуалног узнемиравања (у даљем тексту: „**злоупотреба права на заштиту**“) је кажњива.

Злоупотреба права на заштиту постоји ако је подносилац захтева за заштиту од сексуалног узнемиравања свестан, или је морао да буде свестан, да нема основаних разлога за покретање поступка заштите, као и ако је подносилац поступак покренуо како би за себе или друго лице прибавио корист или другом лицу нанео штету.

Забрана предузимања штетне радње

Члан 6

Никакве штетне последице неће трпети лице које је:

- 1) покренуло поступак заштите,
- 2) било сведок сексуалног узнемиравања,
- 3) охрабривало на покретање поступка заштите.

Континуирана обука за спречавање сексуалног узнемиравања

Члан 7

Факултет, у сарадњи са другим високошколским установама и релевантим организацијама цивилног друштва, обезбеђује континуиране обуке за повереника за равноправност Факултета, запослене и студенте са циљем њиховог сензибилисања за питања родне равноправности, родно заснованог насиља, дискриминације засноване на полу, родном идентитету и сексуалној оријентацији, злостављања и сексуалног узнемиравања и уцењивања, односно поседовања адекватних знања о распрострањености и последицама ових појава, потреба и права жртава и превенције секундарне виктимизације.

Приликом закључивања уговора о раду или о радном ангажовању, Факултет се стара о томе да запослени буде упознат са садржином овог Правилника, а сваком студенту се, по упису на студијски програм, доставља обавештење о забрани сексуалног узнемиравања, о правима, дужностима и одговорностима студената и запослених у вези са поштовањем те забране и о органима за спречавање сексуалног узнемиравања.

Улога наставног плана, програма и уџбеника у спречавању сексуалног узнемиравања

Члан 8

Спречавању сексуалног узнемиравања на Факултету посебан допринос пружају наставни план и програм и уџбеници, путем промовисања достојанства свих лица и указивања на недопуштеност дискриминације по било којем основу, а посебно по основу пола, рода, родног идентитета и сексуалне оријентације.

III

Повереник за равноправност

Члан 9

На Факултету постоји повереник за равноправност (у даљем тексту: „**Повереник**“), кога именује декан Факултета из реда запослених са пуним радним временом, на период од три године, који је задужен за превенцију и спречавање сексуалног узнемиравања запослених и студената, као и за сузбијање сваког облика дискриминације, а посебно по основу пола, рода, родног идентитета и сексуалне оријентације.

Повереник организује спровођење одговарајућих мера обучавања из члана 7 овог Правилника.

Факултет организује обавезну и континуирану обуку Повереника, у циљу стицања вештина потребних за обављање његових надлежности и извршавање обавеза прописаних овим правилником.

Контакт подаци о Поверенику доступни су на интернет страни Факултета.

IV

Поступак заштите од сексуалног узнемиравања

Саветодавни поступак заштите од сексуалног узнемиравања

Члан 10

Саветодавни поступак заштите (у даљем тексту: „**саветодавни поступак**“) води Повереник.

Запослени или студент који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању обраћа се, писаним или усменим путем, Поверенику у циљу обавештавања о

сексуалном узнемиравању и добијања савета о даљем поступању или решавању спорних околности у духу овог Правилника.

У поступку заштите дужност Повереника је да прибави од лица које је поднело пријаву податке који су од значаја за поступак који води (место, време, друга пристуна лица догађаја који је предмет поступка заштите), при томе не тражећи од подносиоца пријаве да квалификује дело, да се служи стручним изразима, правничком терминологијом, да подноси пријаве у прецизно одређеној форми, већ је потребно омогућити овом лицу да у слободној форми опише наведени догађај.

Повереник разговара са запосленим или студентом који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању, саветује га и евентуално га упућује на одговарајуће правне поступке заштите, укључујући оне који се воде пред надлежним органима јавних власти.

Уколико запослени или студент који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању жели да саветодавни поступак буде настављен, Повереник позива запосленог или студента који се терети за сексуално узнемиравање да му, у одвојеном разговору, усменим путем одговори на наводе који му се стављају на терет.

Повереник даје запосленом или студенту који се терети за сексуално узнемиравање савет како да спорне околности буду решене у духу овог Правилника и обавештава га о поступцима који могу да буду вођени против њега, укључујући оне који се воде пред надлежним органима јавних власти.

У поступку заштите, на предлог запосленог или студента који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању, може да учествује и запослени или студент којег ово лице сматра особом од поверења.

Извештај Повереника о поступку заштите од сексуалног узнемиравања

Члан 11

Повереник је у обавези да о поступку заштите сачини извештај са којим ће упознати декана Факултета, у року од пет дана од дана завршетка поступка заштите који води.

Уколико закључи да су наводи о сексуалном узнемиравању истинити, Повереник обавештава запосленог или студента који се терети за сексуално узнемиравање о разлозима због којих се оспорено понашање квалификује као сексуално узнемиравање и зашто је оно забрањено.

Уколико закључи да наводи о сексуалном узнемиравању нису истинити, Повереник обавештава запосленог или студента који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању о разлозима због којих се оспорено понашање не квалификује као сексуално узнемиравање и зашто оно није забрањено.

Упућивање на посредовање

Члан 12

Повереник може да упути запосленог или студента који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању и запосленог или студента који се терети за сексуално

узнемиравање на посредовање, у складу са законом којим се уређује спречавање злостављања на раду.

Дисциплински поступак

Члан 13

У случају постојања основане сумње да је извршено сексуално узнемиравање, Повереник, студент или запослени могу да предложе декану Факултета, односно Дисциплинској комисији за студенте Факултета, покретање поступка за утврђивање дисциплинске одговорности другог запосленог или студента (у даљем тексту: „**дисциплински поступак**“), у складу са законом и општим правним актима Факултета о дисциплинској одговорности студената и запослених.

Дисциплински поступак може да буде вођен и у случају злоупотребе права на заштиту од сексуалног узнемиравања.

Декан Факултета уколико установи из извештаја повереника из члана 11. овог Правилника да постоји могућност да је дошло до дискриминације, злостављања и сексуалног узнемиравања или другог понашања које је прописано као неприхватљиво, може по службеној дужности („*ex officio*“) покренути дисциплински поступак против запосленог, односно предложити Дисциплинској комисији за студенте Факултета покретање дисциплинског поступка против студента, без обзира како ће други надлежни државни органи поступати и да ли ће предузети радње, уколико сматра да има елемената за исто.

У случају постојања основане сумње да је извршено сексуално узнемиравање на Факултету, декан ће утврдити и спровести мере које имају за циљ смањење контаката између запосленог или студента који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању и запосленог или студента који се терети за сексуално узнемиравање на најмању могућу меру, до окончања саветодавног или дисциплинског поступка.

Опште одредбе о поступцима заштите од сексуалног узнемиравања

Члан 14

Саветодавни поступак може се покренути у року од шест месеци од дана када је учињено сексуално узнемиравање, или од дана када је последњи пут извршена радња која представља сексуално узнемиравање.

Вођење саветодавног поступка не искључује могућност вођења дисциплинског поступка.

Одговорност по овом правилнику не утиче на одговорност по другим основима (кривичне, прекршајене и др.).

Завршне одредбе**Члан 15**

У случају када је Повереник означен као извршилац забрањеног понашања од стране запосленог или студента који сматра да је изложен сексуалном узнемиравању, Повереник ће одмах и неодложно по сазнању за ту чињеницу изузети себе из даљег поступања у конкретном поступку заштите, а декан Факултета ће именовати друго лице које ће поступати у конкретном поступку заштите у својству Повереника, у складу са чланом 9. овог Правилника.

Сходна примена закона**Члан 16**

На питања од значаја за предмет овог Правилника, а која нису њиме уређена, сходно се примењују одредбе закона.

Рок за именовање Повереника**Члан 17**

Декан Факултета именоване Повереника у року од осам дана од дана ступања на снагу овог Правилника.

Ступање на снагу**Члан 18**

Овај Правилник ступа на снагу и примењиваће се почев од осмог дана од дана објављивања на интернет адреси Факултета.

Број: 612-314-2/2022

Датум: 31. август 2022. године

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ
МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА У НИШУ
Проф. др Горан Јаневеки, председник

